

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. D. Băbălău)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu, V. Buhnaci, D. Dulghieru)

ÎNCHEIERE

22 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Turan Cakiroglu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Diana Rmeli împotriva lui Turan Cakiroglu cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei din 03 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de către Turan Cakiroglu și a fost menținută hotărârea din 18 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

constată:

La 20 octombrie 2017, Diana Rmeli a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Turan Cakiroglu cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în calitate de locator, i-a predat locatarului Turan Cakiroglu în folosință temporară apartamentul nr. 34, situat în mun. Chișinău, XXXXX, ultimul asumându-și obligația de a achita chiria și serviciile comunale.

A menționat reclamanta că, a predat imobilul în stare corespunzătoare, iar după încetarea locațiunii, deși locatarul era obligat în temeiul legii să restituie bunul în starea în care i-a fost predat, Turan Cakiroglu, pe parcursul exercitării dreptului de folosință, dobândit prin locațiune, nu a achitat serviciile comunale, și a adus apartamentul într-o stare necorespunzătoare, dezastruoasă, deteriorând lucrurile din apartament.

Reclamanta a susținut că, la 10 august 2017, pârâtul a semnat recipisa prin care a confirmat că, pe parcursul a doi ani a locuit în apartamentul nr. 34, situat în municipiul Chișinău, XXXXX, și că în urma neachitării serviciilor comunale s-a acumulat datoria în sumă totală de 25 000 lei. Iar, scadența obligației de plată asumată a expirat la data de 15 octombrie 2017.

A afirmat că, întru soluționarea litigiului pe cale amiabilă, a acordat pârâtului

termen pentru achitarea datoriei, până la 15 octombrie 2017. La expirarea termenului dat, Turan Cakiroglu nu și-a respectat obligația asumată de plată, cauzând reclamantei un prejudiciu material în sumă de 25 000 lei, având în vedere că aceasta, pentru a evita deconectarea de către furnizori a serviciilor prestate, a fost nevoită să achite datoria acumulată pentru serviciile comunale.

A solicitat, încasarea din contul lui Turan Cakiroglu în beneficiul Diane Rmeli a sumei în mărime de 25 000 lei, încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 750 lei și cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 350 lei.

La 05 iunie 2018, Diana Rmeli, reprezentată de avocatul Andrei Bîtca a depus cerere de completare a acțiunii cu pretenții accesorii, prin care a solicitat încasarea din contul lui Turan Cakiroglu în beneficiul Diane Rmeli a datoriei în sumă de 25 000 lei, încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 750 lei și cheltuielile pentru asistența juridică în mărime de 5 350 lei.

Prin hotărârea din 04 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul central, acțiunea a fost admisă. S-a încasat din contul lui Turan Cakiroglu în beneficiul Diane Rmeli suma de 25 000 lei cu titlu de datorie, suma de 750 lei cu titlu de taxa de stat, suma de 5 350 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică și suma de 150 lei cu titlu de cheltuieli pentru înștiințarea publică, iar în total suma de 31 250 lei.

Prin decizia din 06 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Turan Cakiroglu, reprezentat de avocatul Veaceslav Ropot și a fost casată hotărârea din 04 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul central, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin hotărârea din 18 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă. S-a încasat din contul lui Turan Cakiroglu în beneficiul Diane Rmeli suma de 25 000 lei cu titlu de datorie, suma de 750 lei cu titlu de taxă de stat, suma de 5 350 cu titlu de asistență juridică și suma de 150 lei cu titlu de cheltuieli de citare.

La 02 ianuarie 2021 Turan Cakiroglu, a depus apel nemotivat, iar la 24 februarie 2021 a depus apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Prin decizia din 03 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Turan Cakiroglu și a fost menținută hotărârea din 18 decembrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanțele de judecată inferioare au stabilit că, recipisa întocmită de către Turan Cakiroglu, corespunde condițiilor de valabilitate ale actului juridic, totodată, se întrunesc și cele trei elemente esențiale și anume, subiectul – debitorul Cakiroglu Turan, conținutul raportului obligațional care constă în dreptul de creanță și obiectul raportului juridic, ce reprezintă obligația subiectului de a achita serviciile comunale. Or, prin recipisa din 10 august 2017, Turan Cakiroglu a recunoscut că a locuit 2 ani în ap. 34, situat în mun. Chișinău, str. Decebal 59, timp în care nu a achitat serviciile comunale în sumă de 25 000 lei, obligându-se să achite datoria până la data de 15 octombrie 2017.

Instanțele de judecată inferioare au apreciat că, deși Turan Cakiroglu, este vorbitor de limbă turcă, și a pretins că nu cunoaște limba în care a fost întocmită recipisa precum

și a invocat o posibilă eroare, nu a înaintat careva acțiune reconvențională în calitate de formă de apărare, fiind asistat și de un avocat în instanța de fond, în vederea verificării legalității actului juridic care constituie temeiul de drept al acțiunii înaintate, ori potrivit prevederilor art. 173 Cod de procedură civilă, judecătorul primește acțiunea reconvențională dacă: a) aceasta urmărește compensarea pretenției inițiale; b) admiterea ei exclude, total sau parțial, admiterea acțiunii inițiale; c) ea și acțiunea inițială sînt în conexiune, iar judecarea lor simultană ar duce la soluționarea rapidă și justă a litigiilor. Dacă, în cazurile menționate la alin. (1) lit. a) și c) se constată numai acțiunea principală, atunci conform art. 240 alin. (3) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

Cu referire la argumentul lui Turan Cakiroglu privitor la eroarea în legătură cu necunoașterea limbii în care a fost întocmită recipisa, instanțele de judecată inferioare au reținut că, eroarea este reprezentarea falsă a realității la încheierea unui act juridic civil. Eroarea poate fi de fapt sau de drept. Eroarea de fapt este reprezentarea greșită a unei situații faptice la încheierea actului juridic. Eroarea de drept este o reprezentare greșită a existenței sau conținutului normelor de drept (cu excepția normelor imperative ori a celor ce privesc ordinea publică). Pentru ca eroarea să constituie temei de anulare a actului juridic civil este necesar ca ea să fie considerabilă.

La caz, în conținutul recipisei sunt indicate cifre romane, și anume suma de 25 000 lei, iar ulterior înaintării de către Diana Rmeli a acțiunii în judecată, Turan Carikoglu nu a înaintat careva plângeri în adresa organelor de drept și nu a depus vreo acțiune cu privire la nulitatea recipisei, condiții care în cumul atestă netemeinicia poziției prezentate, în privința erorii în legătură cu necunoașterea limbii.

La 15 februarie 2022 Turan Cakiroglu a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, provine din Turcia, iar pe teritoriul Republicii Moldova este refugiat și a menționat că, nu a întocmit vreun contract cu Diana Rmeli, prin care ambele părți să stabilească careva drepturi și obligații, și care să fie autentificat de către un notar, în prezența unui traducător de limbă turcă. De altfel aceasta nici nu a dorit să întocmească vreun contract, și respectiv recurentul a mers pe încredere.

Recurentul a concretizat că, avea nevoie de viza de reședință, iar prietenul său Yavuz Goktas, la fel de origine turcă, l-a ajutat în acest sens.

A susținut că, și-a îndeplinit obligația de a achita lunar taxa și serviciile comunale, și a afirmat că, față de intimată a avut o datorie în mărime de 13 000 lei, pe care a achitat-o. Când s-au întâlnit să îi achite această sumă, intimată a insistat să fie întocmită o recipisă, în care să fie indicat că este ultima sumă și că nu va mai avea careva pretenții.

A precizat că, a semnat recipisa dată, însă dat fiind faptul că nu cunoaște limba română, nu a știut ce semnează, comunicând că cunoaște limba rusă la nivel de vorbire, dar nu știe a scrie și a citi nici în limba rusă, nici în limba română, și consideră că la întocmirea recipisei urma să fie prezent un traducător, care să îi traducă ce este scris în conținutul acesteia, și pentru ce semnează.

A susținut că, peste un timp, prietenul său Yavuz Goktas l-a telefonat și l-a informat despre faptul că a parvenit o scrisoare în adresa sa. Astfel, recurentul a mers la Oficiul Poștal, a ridicat scrisoarea și a văzut că este vorba despre o cerere de chemare

în judecată, precum că îi datorează intimitei suma de 25 000 lei.

Recurentul a specificat că, după semnarea recipisei, nu a fost telefonat de către nimeni în privința unor pretenții cu referire la achitarea acestei sume.

Prin notificarea din 13 mai 2022 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului, înștiințându-l despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 79, Vol II), însă ultimul nu și-a valorificat acest drept și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei contestate la 27 decembrie 2021 (f.d.53, Vol II), însă la materialele cauzei nu sunt anexate înscrisuri care să certifice momentul recepționării acesteia de către recurent.

Astfel, recursul declarat la 15 februarie 2022 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Turan Cakiroglu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Turan Cakiroglu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Turan Cakiroglu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Turan Cakiroglu se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic